

“In 2004 verklaarden alle EU lidstaten zich akkoord met de noodzaak duidelijke doelstellingen, indicatoren en evaluatiemechanismen te ontwikkelen om de beleidsvorming bij te sturen, de voortgang te evalueren op integratie, en efficiëntere uitwisseling van informatie tussen lidstaten mogelijk te maken. Het verheugt me dan ook het INTI project over de MIPEX te kunnen steunen, dat alle belanghebbenden kan helpen om dit essentiële aspect van beleidsvorming te ontwikkelen. Het zal ons helpen de EU agenda verder te brengen. We hebben ijkpunten nodig die ons de mogelijkheid bieden ons beleid effectiever met elkaar te vergelijken. De uitvoerige, toegespitste lijst van beleidsindicatoren van MIPEX dient als een mooi voorbeeld van een nuttige nieuwe 'benchmark' die gebruikt kan worden in heel Europa om de resultaten te inventariseren op integratie, en om mogelijke verbeteringen te identificeren en nieuwe actiegebieden te ontdekken.”

Franco Frattini, Vice-president van de Europese Commissie en Commissaris voor Justitie, Vrijheid en Veiligheid

“Het Europees parlement vindt het uiterst belangrijk te begrijpen wat we in onze steeds diversere samenlevingen doen om de huidige problemen met integratie op te lossen. Het verzamelen van duidelijke en vergelijkbare informatie is een essentiële eerste stap. De MIPEX biedt ons de mogelijkheid na te gaan hoe Europa beter beleid kan produceren, geïnspireerd door een op de burger gerichte aanpak, de hoogste Europese normen en de beste Europese praktijkervaringen. Deze index zal ook een belangrijke rol vervullen als aanvullend instrument op de studie van het Europees parlement over het oprichten van een benchmark systeem om het succes van het integratiebeleid in Europa te meten. Dit systeem zal een sleutelrol spelen in de implementatie van het Europese integratiefonds.”

Jean-Marie Cavada, Europees parlements lid en Hoofd van het Comité van Burgerlijke Vrijheden, Justitie en Binnenlandse Zaken

“Het Europees Economisch en Sociaal Comité, ontmoetingsplaats tussen overheid en maatschappelijk middenveld, erkent de waarde van een project als de MIPEX dat een groot aantal actoren voorziet van duidelijke en vergelijkbare informatie over wat er allemaal gaande is in Europa op het terrein van integratie en burgerschap. Ik geloof dat het als waardevolle start kan dienen om informatie aan te dragen voor onze debatten en ons naar 'best practice' kan leiden.”

Brenda King, President van de Sectie Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Burgerschap, Europees Economisch en Sociaal Comité

“Het Portugese Voorzitterschap wil een diepgaander debat stimuleren over de wijze waarop Europa kan investeren in haar diverse samenlevingen, door het bevorderen van integratie. Gezien de complexiteit van veel beleid moeten we alle verantwoordelijke actoren erbij betrekken: beleidsmakers, experts, burgers en immigranten. De MIPEX helpt om iedereen rond de tafel te krijgen, om te bespreken hoe integratiebeleid kan bijdragen aan onze gezamenlijke doelstellingen van economische vernieuwing, gelijke kansen en burgerschap.”

Minister Pedro Silva Pereira, namens het Portugese Voorzitterschap van de Europese Raad

Migrant Integration Policy Index

Nederland

Strategic thinking
on equality and mobility

INSERT
PARTNER
LOGO HERE

Dit project wordt mede gefinancierd door de Europese Gemeenschap via het INTI programma – voorbereidende acties voor de integratie van onderdanen van derde landen

Migrant Integration Policy Index

Jan Niessen, Thomas Huddleston en Laura Citron
in samenwerking met Andrew Geddes en Dirk Jacobs

Strategic thinking
on equality and mobility

Dit project wordt mede gefinancierd door de Europese
Gemeenschap via het INTI programma – voorbereidende acties
voor de integratie van onderdanen van derde landen

Adhesiebetuiging

Het is geen mysterie wat het beste beleid is voor de integratie van migranten. Migranten hebben kansen nodig om volledig deel te kunnen nemen aan het leven in het land waar ze wonen, zonder angst voor discriminatie. Ze moeten ook toegang hebben tot duidelijke juridische procedures, op weg naar volledig staatsburgerschap. Aangezien Europa qua bevolking diverser wordt, moet ieder land de betekenis van het begrip burgerschap continu overdenken om nieuwe manieren van samenleven te vinden in een gastvrije maatschappij.

Velen van ons hebben gewerkt aan de vertaling van deze stellingnames in een krachtig raamwerk, gebaseerd op hoge normen, en ontwikkeld door Europese samenwerking op integratie. Steeds weer hebben onze overheden ons ertoe bewogen deze principes in de praktijk te brengen door de normen van onze nationale wetgeving en beleid over integratie te verhogen.

Tot op heden was het moeilijk na te gaan of overheden in heel Europa zich aan deze beloften hielden. De MIPEX (Migrant Integration Policy Index) toont de kloof van 'goede bedoelingen' tussen de 'best practice' en het werkelijke beleid, aan de hand van duidelijke, beknopte en vergelijkbare gegevens. We verwelkomen MIPEX als een instrument dat de kracht van 'benchmarking' binnenbrengt in het integratiebeleid. We kijken uit naar de resultaten van 2006 en het starten van een debat over het integratiebeleid in Europa waar mythen uitgedaagd worden op basis van de feiten en waar lage verwachtingen geconfronteerd worden met de hoge normen van de 'best practice'.

Ondertekenaars

Internationaal

Jan Andersson, Member of the European Parliament, Chairman of Employment and Social Affairs Committee, Sweden
 Enrique Barón Crespo, Member of the European Parliament, Spain
 Edit Bauer, Member of the European Parliament, Slovakia
 Emine Bozkurt, Member of the European Parliament, Netherlands
 Jean-Marie Cavada, Member of the European Parliament, Chairman of the Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee, France
 Pascale Charhon, Director, European Network against Racism
 Anastasia Crickley, Personal Representative of the Chair in Office of the OSCE on Combating Racism, Xenophobia and Discrimination
 Neena Gill, Member of the European Parliament, United Kingdom
 Edite Estrela, Member of the European Parliament, Portugal
 Ignasi Guardans, Member of the European Parliament, Spain

António Guterres, United Nations High Commissioner for Refugees, Portugal
 Anneli Jäätteenmäki, Member of the European Parliament, Finland
 Kostis Hadjidakis, Member of the European Parliament, Greece
 Barbara Kudrycka, Member of the European Parliament, Poland
 Jean Lambert, Member of the European Parliament, United Kingdom
 Jeanine Hennis-Plasschaert, Member of the European Parliament, Netherlands
 Stavros Lambrinidis, Member of the European Parliament, Greece
 Jo Leinen, Member of the European Parliament, Chairman of the Constitutional Affairs Committee, Germany
 Barones Sarah Ludford, Member of the European Parliament, United Kingdom
 Iñigo Méndez de Vigo, Member of the European Parliament, Spain
 John Monks, Chair, European Trade Union Confederation
 Claude Moraes, Member of the European Parliament, United Kingdom
 Cem Özdemir, Member of the European Parliament, Germany
 Dimitris Papadimoulis, Member of the European Parliament, Greece
 Lyn Parker, HM British Ambassador to the Netherlands
 Doris Peschke, General Secretary, Churches' Commission for Migrants in Europe
 Mary Robinson, President, Ethical Globalisation Initiative, Ireland
 Raul Romeva, Member of the European Parliament, Spain
 Martine Roure, Member of the European Parliament, France
 Bjarte Vandvik, Secretary General, European Council on Refugees and Exiles
 Ioannis Varvitsiotis, Member of the European Parliament, Chairman of the 'Konstantinos Karamanlis' Institute for Democracy, Greece
 Marius Wanders, Secretary General, Caritas Europa

België

Edouard Delruelle, Deputy Director, Centre for Equal Opportunities and Opposition to Racism
 Jozef De Witte, Director, Centre for Equal Opportunities and Opposition to Racism
 Fons Leroy, Chief Executive, the Flemish Public Employment Service

Canada

Maurice Basque, Director, Institute for Acadian Studies, Université de Moncton
 Gerald Gall, University of Alberta
 Herbert Marx, Former Minister of Justice, Province of Quebec
 Minelle Mahtani, Professor, University of Toronto
 Christopher Manfredi, Professor, McGill University

Denemarken

Halima El-Abassi, Chair, The Danish Association for Ethnic Equal Treatment
 Ole Espersen, Professor and former Minister of Justice
 Jakob Hougaard, Mayor for Integration Affairs, City of Copenhagen
 Hans Jensen, Chair, Danish Confederation of Trade Unions
 Anders Kamm, Secretary General, The Danish Refugee Council
 Morten Kjærum, Director, The Danish Institute for Human Rights
 Tøger Seidenfaden, Chief Editor, Politiken
 Knud Vilby, Chair, Association of Social Politics
 Nicolai Wammen, Mayor, City of Århus

Duitsland

Lale Akgün, Member of the German Bundestag
 Klaus Bade, Chair, Institute for Migration Research and Intercultural Studies, University of Osnabrück
 Heiner Bielefeldt, Director, German Institute for Human Rights
 Annelie Buntenbach, Federal Executive Board, Confederation of German Trade Unions
 Heidi Knake-Werner, Senator for Integration, Labour and Social Services, Berlin
 Gari Pavkovic, Head, Department for Integration Policy, City of Stuttgart
 Vicente Riesgo, Federation of Spanish Parents' Associations in the Federal Republic of Germany
 Roland Schäfer, President of the German Association of Towns and Municipalities and Mayor of the Town of Bergkamen

Wilhelm Schmidt, Federal Chairman, Workers' Welfare Association
 Rita Süßmuth, Former President of the German Bundestag
 Christian Ude, President of the German Association of Cities, Lord Mayor of the City of
 Munich

Finland

Heidi Hautala, Member of Parliament

Frankrijk

Khédidja Bourcart, Deputy Mayor of Paris

Griekenland

Dimitris Christopoulos, President, Hellenic League for Human Rights
 Miltos Pavlou, Director, Greek National Focal Point on Racism and Xenophobia
 Kostis Papaioannou, President, National Commission for Human Rights

Ierland

Philip Watt, Director, National Consultative Committee on Racism and Interculturalism

Italië

Vincenzo Cesareo, General Secretary, ISMU Foundation
 Paolo Reboani, Head of Strategic Unit, Ministry of International Trade and European Policies
 Giuseppe M. Silveri, Director General, Department for Immigration Policy, Ministry of
 "Solidarietà Sociale"

Luxemburg

Georges Bach, Chair, Fédération Chrétienne des Personnels de Transport, Luxembourg
 José Coimbra, Chair, Confédération de la Communauté Portugaise
 Erny Gillen, President of Caritas Europa and of the Caritas Luxembourg Confederation
 Richard Graf, Chair, Action Solidarité Tiers Monde
 Serge Kollwelter, Chair, Association de Soutien aux Travailleurs Immigrés
 Michel Legrand, Chair, Service socio-pastoral/Centre intercommunautaire
 Jean-Claude Reding, Chair, Confédération syndicale indépendante
 Pablo Sanchez, Chair, Fédération des Associations espagnoles
 Robert Weber, Chair, Confédération syndicale chrétienne
 Nico Wenmacher, Chair, Fédération Nationale des Cheminots, Travailleurs des Transports,
 Fonctionnaires et Employés
 Michel Wurth, Chair, Union des Entreprises Luxembourgeoises

Nederland

Rachida Azough, Creative Director, Kosmopolis
 Sadik Harchaoui, Managing Director of FORUM, Institute for Multicultural Development
 Agnes Jongerius, President, Confederation of Dutch Trade Unions
 Teun van Os van den Abeelen, Chairman Advisory Committee on Aliens Affairs

Polen

Urszula Gacek, Senator, Civic Platform
 Janusz Kochanowski, Polish Ombudsman
 Irena Rzeplińska, Vice Director, Institute of Law Studies of the Polish Academy of Sciences,
 Helsinki Foundation for Human Rights

Portugal

Rui Marques, High Commissioner for Immigration and Intercultural Dialogue
 Isabel Mota, Member of the Board of Directors, Gulbenkian Foundation and of Partex Gas
 and Oil Corporation
 Sheikh David Munir, Imam of the Central Mosque of Lisbon
 António Vitorino, Former Member of the European Commission, responsible for Justice and
 Internal Affairs

Slovenië

Ned ad Grabus, Mufti, Islamic Community
 Zoran Jankovič, Mayor of Ljubljana
 Mojca Kucler Dolinar, Member of Parliament
 Anica Mikuš Kos, President of the Slovene Philanthropy, Association for the promotion of
 voluntary work
 Zdenka Čebašek - Human Rights Ombudsman
 Bojan Trnovšek, Director General, Internal Administrative Affairs Directorate, Ministry of
 Internal Affairs
 Danilo Türk, Vice Dean, Faculty of Law, University of Ljubljana, Assistant-General for Political
 Affairs for the United Nations, 2000-2005, Presidential candidate Republic of Slovenia
 2007

Spanje

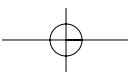
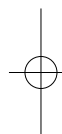
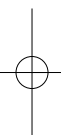
Ricardo Bofill, Architect
 Manuel Marín, President of the Congress of Deputies of Spain and former Vice-President of
 the European Commission
 Marcelino Oreja, Chairman of FCC-Fomento de Construcciones y Contratas and former
 European Commissioner
 Narcís Serra, President of CIDOB Foundation and former Spanish Vice-President

Tsjechië

Alena Gajdůšková, Senator, Czech National Parliament

Verenigd Koninkrijk

Yasmin Alibhai-Brown, Journalist
 Peter Bottomley, Member of Parliament
 Lord Dholakia, Member of the House of Lords
 Lord Garden KCB, Member of the House of Lords
 Neil Gerrard, Member of Parliament
 Evan Harris, Member of Parliament
 Lord Hylton, Member of the House of Lords
 Gwyn Prosser, Member of Parliament
 Lord Simon of Highbury, Director of Unilever and Suez Group; Former Chair BP
 Derek Wyatt, Member of Parliament

Inhoud

Adhesiebetuiging II

Inleiding 2

Belangrijkste bevindingen 4

**Resultaten voor de 28
onderzochte landen**

Toegang tot de arbeidsmarkt 6

Gezinshereniging 8

Langdurig verblijf 10

Politieke participatie 12

Toegang tot de nationaliteit 14

Anti-discriminatie 16

Landenprofiel

Nederland 18

Bijlagen

Lijst van experts 24

Lijst van partners 24

Inleiding

Wat is MIPEX?

MIPEX meet het integratiebeleid in 25 EU lidstaten en drie niet-EU landen.¹ Het maakt gebruik van meer dan 140 beleidsindicatoren om een multidimensionaal beeld te geven van de kansen van migranten om te participeren in Europese maatschappijen². MIPEX begeeft zich op zes beleidsterreinen die de reis van een migrant naar volledig burgerschap weergeven: toegang tot de arbeidsmarkt, gezinshereniging, langdurig verblijf, politieke participatie, toegang tot de nationaliteit en anti-discriminatie. Voor elke indicator is het niveau van 'best practice' bepaald op de hoogste Europese norm, op basis van Handvesten van de Raad van Europa of Richtlijnen van de Europese Unie. (Waar dit slechts minimumnormen zijn, worden pan-Europese beleidsaanbevelingen gebruikt). Aangezien beleid beoordeeld wordt op basis van dezelfde normen in alle lidstaten, kan MIPEX gebruikt worden als hulpmiddel om integratiebeleid in de onderzochte landen te vergelijken. Deze beknopte vertaling van de oorspronkelijke publicatie biedt een kort overzicht van de resultaten voor de 28 landen omvat in de MIPEX studie en het landenprofiel voor Nederland. De volledige MIPEX kan geraadpleegd en gedownload worden op www.integrationindex.eu

Waar dient het toe?

MIPEX is erop gericht het integratiebeleid in Europa te verbeteren door objectieve, toegankelijke en vergelijkbare gegevens te bieden voor nauwkeurig onderzoek en discussie. Immigratie maakt deel uit van de dagelijkse realiteit in alle landen van de Europese Unie. Alle inwoners van Europa hebben baat bij evenwichtige, open maatschappijen waar immigranten en burgers dezelfde kansen hebben om deel te nemen en bij te dragen. Overheden creëren de politieke en wettelijke kaders voor migranten om deel te nemen naast burgers en, na verloop van tijd, zelf burgers te worden. Het is dan ook cruciaal dat het integratiebeleid van Europese overheden aan gedetailleerd onderzoek en toezicht onderworpen wordt. MIPEX is bedoeld als een 'spiegel' die aan de EU lidstaten kan worden voorgehouden zodat zij kunnen zien hoe zij het doen op het gebied van integratiebeleid. Het spreekt voor zich dat de inspanningen van overheden op zichzelf onvoldoende zijn om integratie te bewerkstelligen. Lokale gemeenschappen, 'civil society' en individuele migranten spelen allemaal een rol. MIPEX biedt een platform voor een op feiten gebaseerde discussie tussen al deze actoren met betrekking tot integratiebeleid in Europa.

Wie maakt MIPEX?

MIPEX is verwezenlijkt door een consortium van 25 organisaties geleid door de British Council en de Migration Policy Group (MPG). Het onderzoek is ontwikkeld, gecoördineerd en verricht door MPG in samenwerking met haar onderzoekspartners van de University of Sheffield en de Université Libre de Bruxelles.

Hoe meet MIPEX het integratiebeleid?

Er zijn 140 indicatoren gekozen om het integratiebeleid in kaart te brengen. Elk land heeft d.m.v. een vragenlijst aangegeven hoe het ervoor staat voor wat betreft deze 140 indicatoren. Deze uitkomsten worden per land gelegd naast het normatieve kader zoals de MPG dat heeft opgesteld.

De 140 indicatoren bevinden zich allemaal op de zes terreinen waarop het onderzoek zich begeeft. Voor elk land komt op die wijze een overzicht tot stand met hoe zij scoren op deze terreinen en hoe die score zich verhoudt tot het niveau van 'best practice'.

Voor meer informatie over de MIPEX methodologie kunt u de volgende website raadplegen: www.integrationindex.eu.

¹ MIPEX wordt mede gefinancierd door de Europese Unie onder het INTI programma. De toepassing van MIPEX voor financiering werd ingediend en goedgekeurd voor de aanvraag van Bulgarije en Roemenië in januari 2007.

² In deze publicatie verwijst de term migrant naar legaal in een EU-lidstaat verblijvende derdelanders. Tenzij dat specifiek wordt vermeld wordt met deze term niet bedoeld: vluchtelingen en asielzoekers, illegalen, EU-burgers die hun recht van vrij verkeer uitoefenen en genaturaliseerde EU-burgers.

Belangrijkste bevindingen

De 25 onderzochte EU-landen scoren op alle zes de onderzochte terreinen slechts 'halverwege best practice'.

Alleen Zweden heeft over de gehele linie van het onderzoek een score behaald die kan worden aangemerkt als 'gunstig' voor de bevordering van integratie. Van de 28 onderzochte MIPEX-landen behaalden negen landen de score 'redelijk gunstig'. Deze landen bevinden zich in Scandinavie, het westelijk middellandse zeegebied, de Benelux, en verder Canada en het Verenigd Koninkrijk. Vijf landen hebben integratiebeleid dat (i.i.g. gedeeltelijk) ongunstig is. Dit zijn Letland, Cyprus, Griekenland, Oostenrijk en Slowakije. De landen met de tien laagste scores zijn de Baltische republieken, de landen in het oostenlijk middellandse zeegebied, Midden-Europa en Denemarken.

De 25 onderzochte EU-landen scoorden het best op beleid m.b.t. lange-termijn verblijf, op de voet gevolgd door anti-discriminatie, gezinshereniging en toegang tot de arbeidsmarkt. In West-Europa vormt anti-discriminatie regelgeving de belangrijkste factor die sterk scoort om integratie te stimuleren.

De 25 EU-landen scoorden het slechtst op regelgeving rondom toegang tot de nationaliteit en politieke participatie. Toegang tot de nationaliteit is het enige terrein waar zelfs de hoogste score niet het niveau 'gunstig' behaalt. Landen in Midden- en Oost-Europa scoren het slechts op politieke participatie, waar het beleid gemiddeld slechts het niveau, 'ongunstig' haalt.

Er is slechts één land dat het niveau van 'best practice' behaalde op de volle breedte van één onderzocht terrein (Zweden op het gebied van toegang tot de arbeidsmarkt). Op elk andere terrein leidt Zweden de 28 MIPEX-landen met het 'meest gunstige' beleid hoewel zij daar het niveau van 'best practice' nog niet hebben behaald. Op het terrein toegang tot de nationaliteit staat België gelijk met Zweden.

In de West- Midden-, en Oost-Europese landen liggen de scores voor gezinshereniging en langdurig verblijf dicht bij elkaar. Voor wat betreft toegang tot nationaliteit, toegang tot de arbeidsmarkt en politieke participatie echter liggen de laatstgenoemde landen ver achter.

					Toegang tot de arbeidsmarkt	Gezinshereniging	Langdurig verblijf	Politieke participatie	Toegang tot de nationaliteit	Antidiscriminatie
1	SE	Zweden	88		100	92	76	93	71	94
2	PT	Portugal	79		90	84	67	79	69	87
3	BE	België	69		75	61	74	57	71	75
4	NL	Nederland	68		70	59	66	80	51	81
5=	FI	Finland	67		70	68	65	81	44	75
	CA	Canada	67		80	76	60	32	67	85
7	IT	Italië	65		85	79	67	55	33	69
8	NO	Noorwegen	64		70	66	72	86	39	54
9	UK	Verenigd Koninkrijk	63		60	61	67	46	62	81
10	ES	Spanje	61		90	66	70	50	41	50
	EU-15		60		64	59	61	60	48	66
11=	SI	Slovenië	55		60	71	63	15	41	79
	FR	Frankrijk	55		50	45	48	52	54	81
	LU	Luxemburg	55		45	50	48	84	45	56
	28	MIPEX 28	54		58	58	60	46	44	59
14=	DE	Denemarken	53		50	61	53	66	38	50
	EU-25		53		56	57	59	43	43	58
	IE	Ierland	53		50	50	39	59	62	58
16	CH	Zwitserland	50		75	43	51	55	44	33
17=	HU	Hongarije	48		40	50	50	29	36	85
	CZ	Tsjechië	48		50	58	63	41	50	27
19	EE	Estland	46		75	61	61	30	26	23
20	LT	Litouwen	45		55	68	47	12	38	48
21=	PL	Polen	44		25	66	67	14	45	46
	DK	Denemarken	44		40	36	67	55	33	33
	EU-10		44		45	55	57	20	37	48
23	MT	Malta	41		30	66	65	19	29	38
24=	SK	Slowakije	40		55	38	51	14	40	44
	GR	Griekenland	40		40	41	60	14	25	58
26=	AT	Oostenrijk	39		45	34	55	34	22	42
	CY	Cyprus	39		40	32	47	18	36	60
28	LV	Letland	30		20	42	51	11	25	33

Resultaten voor de 28 landen

Toegang tot de arbeidsmarkt

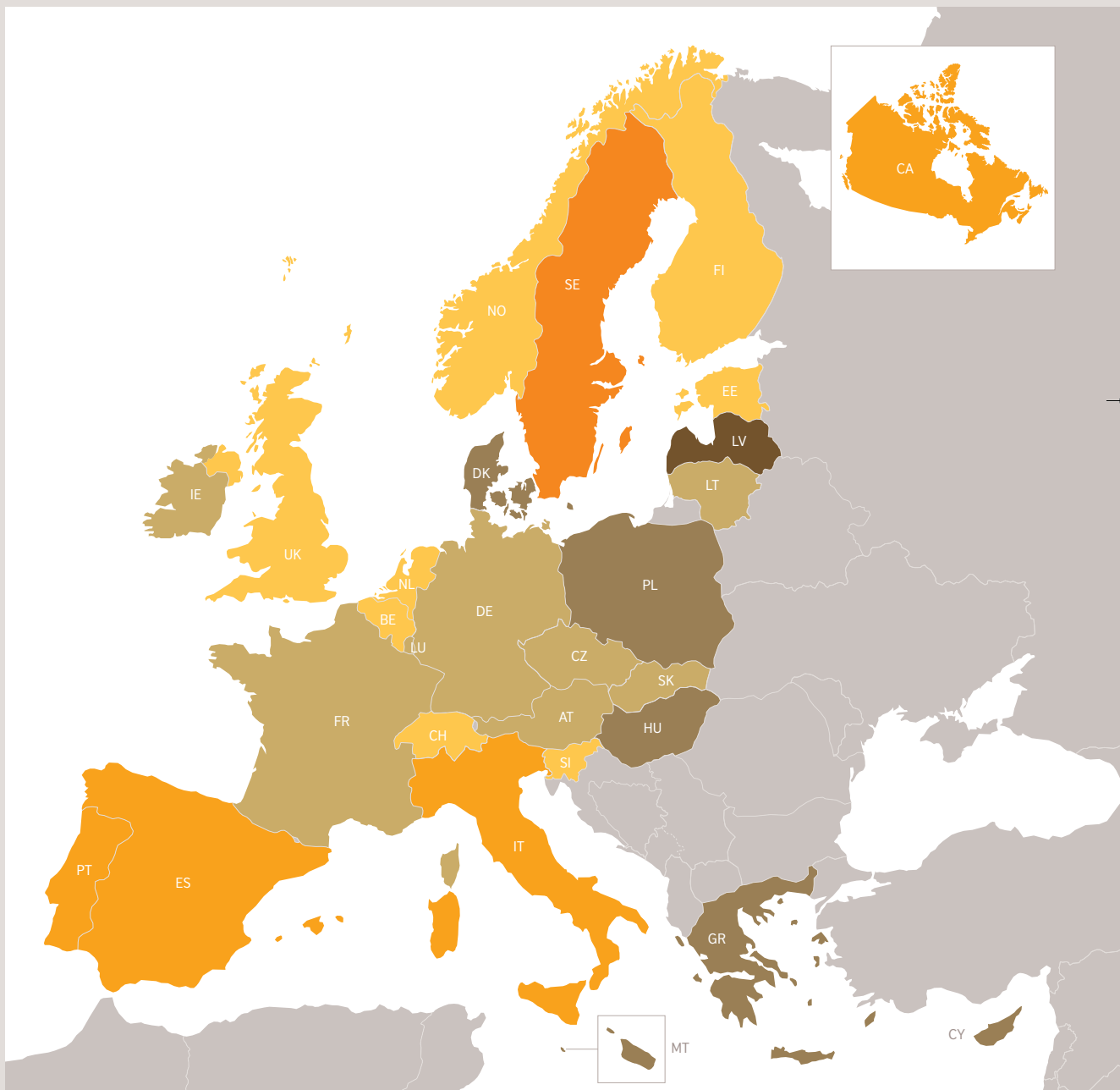
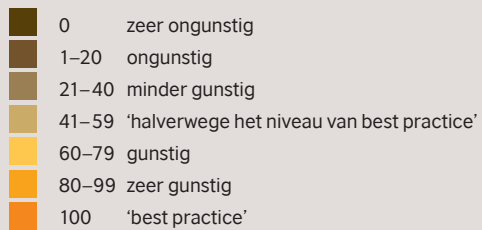
Waarnemingen

Het beleid omtrent de toegang tot de arbeidsmarkt bevindt zich voor de 25 onderzochte EU-landen gemiddeld slechts 'halverwege het niveau van best practice'. Migranten hebben een redelijk goede toegang tot de arbeidsmarkt en op hen zijn maatregelen ter bevordering van de arbeidsmarktparticipatie van toepassing die slechts 'halverwege het niveau van best practice' komen. Als migranten een baan vinden, kunnen ze rekenen op een redelijk goede rechtsbescherming als werknemer. De meeste werkvergunningen zijn verlengbaar behalve vergunningen voor seizoensarbeid. De meeste werknemers mogen zich aansluiten bij vakbonden en ondernemingsraden. Landen in het westelijk middellandse zeegebied zoals Spanje, Italië, Portugal en Scandinavische landen zoals Finland, Zweden en Noorwegen scoorden, zowel op het totaal van maatregelen als op de afzonderlijke onderwerpen, het best. Centraal en Oost-Europa blijven een stuk achter bij de rest, in het bijzonder met betrekking tot maatregelen ter bevordering van de arbeidsmarktparticipatie en zekerheid van de verblijfsstatus.

MIPEX normative framework

- *Lisbon European Council Presidency Conclusions*, 23 and 24 March 2000.
- Immigration Law Practitioners' Association and the Migration Policy Group, *The Amsterdam Proposals: Proposed directive on Admission of migrants*, Brussels, 2000.

1	SE	Zweden	100
2=	ES	Spanje	90
	PT	Portugal	90
4	IT	Italië	85
5	CA	Canada	80
6=	CH	Zwitserland	75
	EE	Estland	75
	BE	België	75
9=	NO	Noorwegen	70
	NL	Nederland	70
	FI	Finland	70
	EU-15		64
12=	UK	Verenigd Koninkrijk	60
	SI	Slovenië	60
	All 28		58
	EU-25		56
14=	SK	Slowakije	55
	LT	Litouwen	55
16=	DE	Duitsland	50
	IE	Ierland	50
	FR	Frankrijk	50
	CZ	Tsjechië	50
	EU-10		45
20=	AT	Oostenrijk	45
	LU	Luxemburg	45
22=	HU	Hongarije	40
	GR	Griekenland	40
	DK	Denemarken	40
	CY	Cyprus	40
26	MT	Malta	30
27	PL	Polen	25
28	LV	Letland	20

Resultaten voor de 28 landen

Gezinshereniging

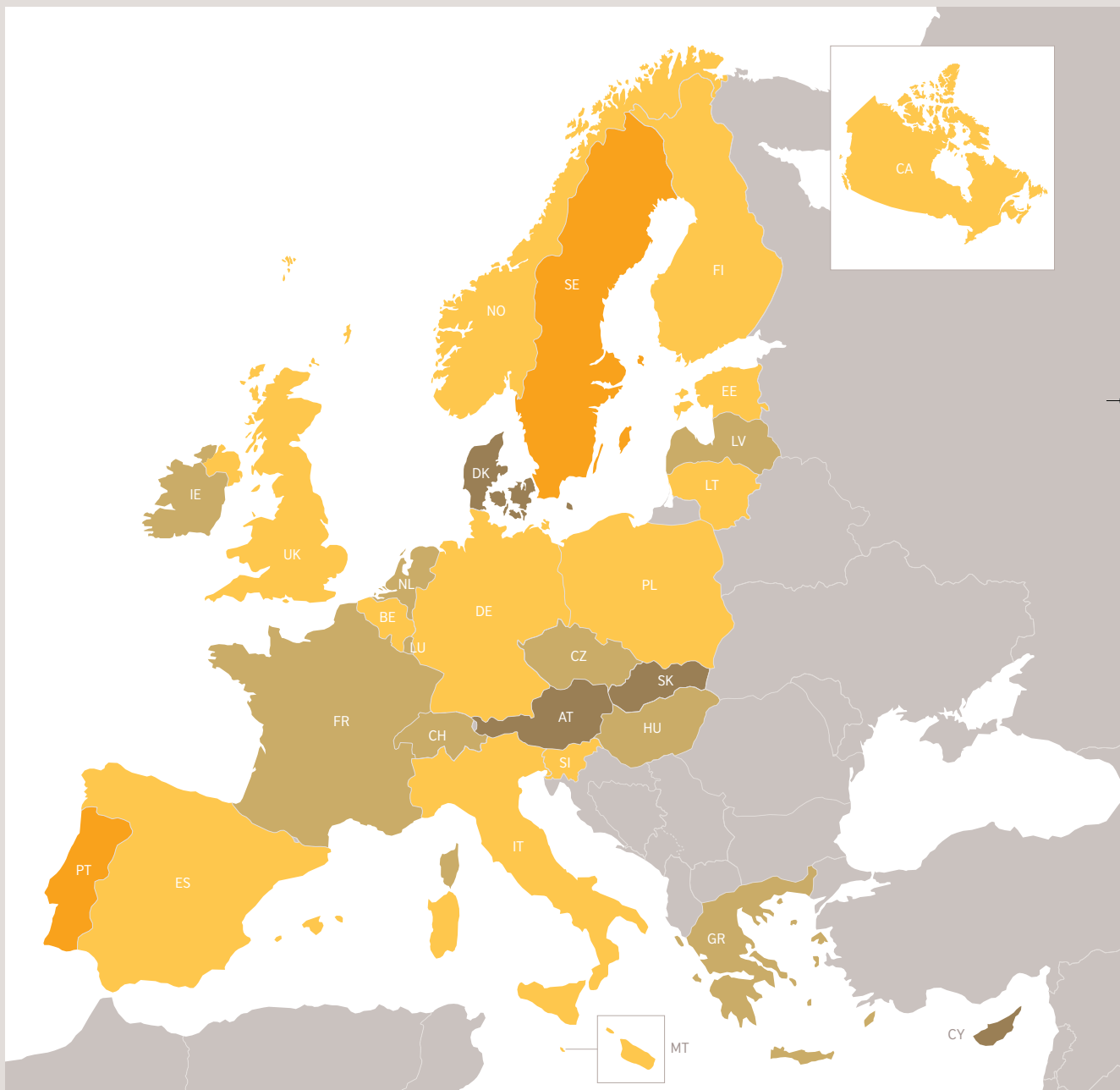
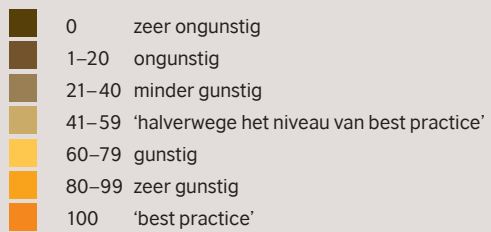
Waarnemingen

De 28 onderzochte MIPEX-landen lopen het meest uiteen als het gaat om de regels die bepalen hoe lang referenten (partners van gezinsherenigers) moeten wachten voordat zij hun gezinsleden kunnen laten overkomen en welke gezinsleden zij mogen laten overkomen. In de meeste landen worden migranten niet verplicht een inburgeringscursus te volgen om in aanmerking te komen voor gezinshereniging. Wel moeten migranten die een gezinslid over willen laten komen meestal aantonen dat zij over een baan of een bepaald minimuminkomen beschikken. Overgekomen gezinsleden hebben in de meeste landen een redelijk sterk verblijfsrecht en een goede rechtspositie. Als hun aanvraag geweigerd of hun vergunning ingetrokken wordt, hebben de meesten onder hen de mogelijkheid daartegen beroep aan te tekenen. Overgekomen gezinsleden hebben in de regel gelijke toegang tot de arbeidsmarkt en het onderwijs als hun partner.

MIPEX normative framework

- *Tampere European Council Presidency Conclusions*, 15 and 16 October 1999.
- *EC Directive on the Right to Family Reunification*, 2003/86 of 22 September 2003.
- Immigration Law Practitioners' Association and the Migration Policy Group, *The Amsterdam Proposals: Proposed directive on long-term residents*, Brussels, 2000.

1	SE	Zweden	92
2	PT	Portugal	84
3	IT	Italië	79
4	CA	Canada	76
5	SI	Slovenië	71
6=	LT	Litouwen	68
	FI	Finland	68
8=	ES	Spanje	66
	PL	Polen	66
	NO	Noorwegen	66
	MT	Malta	66
12=	UK	Verenigd Koninkrijk	61
	DE	Duitsland	61
	EE	Estland	61
	BE	België	61
16	NL	Nederland	59
	EU-15		59
	All 28		58
17	CZ	Tsjechië	58
	EU-25		57
	EU-10		55
18=	LU	Luxemburg	50
	IE	Ierland	50
	HU	Hongarije	50
21	FR	Frankrijk	45
22	CH	Zwitserland	43
23	LV	Letland	42
24	GR	Griekenland	41
25	SK	Slowakije	38
26	DK	Denemarken	36
27	AT	Oostenrijk	34
28	CY	Cyprus	32

Resultaten voor de 28 landen

Langdurig verblijf

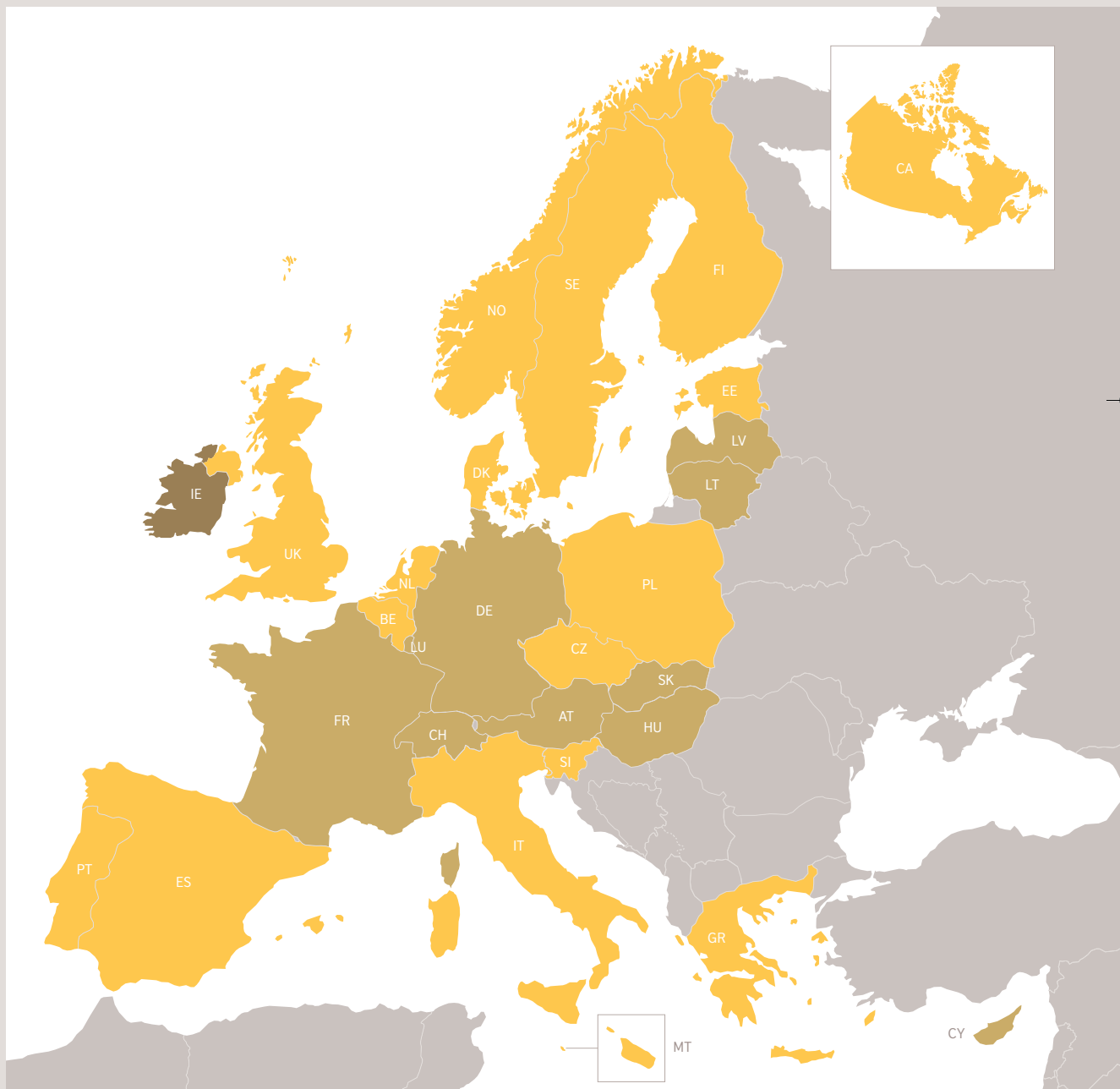
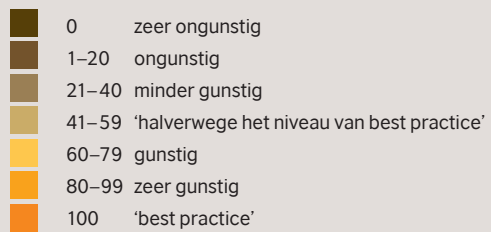
Waarnemingen

De landen met het meest gunstige beleid voor wat betreft langdurig verblijf zijn de Scandinavische landen, het westelijk middellandse zeegebied en het Verenigd Koninkrijk. Het enige EU-10 ('nieuwe' EU-landen) land in de top tien is Polen. In de 25 onderzochte EU-landen bevindt 'het in aanmerking komen voor langdurig verblijf' zich 'halverwege het niveau van best practice' en zijn de rechten verbonden aan het bezit van een vergunning voor langdurig verblijf redelijk goed. De meeste migranten kunnen na vijf jaar verblijf een vergunning voor langdurig verblijf aanvragen die ten minste vijf jaar geldig is. Daarna hebben zij gelijke toegang tot de meeste banen, sociale zekerheid, gezondheidszorg en huisvesting en kunnen zij gebruik maken van een pensioenregeling. Het beleid voor de verkrijging van een permanent verblijfsrecht en de ruime mogelijkheden voor de overheden om de verblijfsvergunning weer in te trekken zijn minder gunstig. De procedure is gemiddeld kort, en personen zonder baan of minimuminkomen komen niet in aanmerking voor een permanent verblijfsrecht.

MIPEX normative framework

- *Tampere European Council Presidency Conclusions*, 15 and 16 October 1999.
- *Directive concerning the Status of Third-Country Nationals who are Long-Term Residents*, 2003/109 of 25 November 2003.
- *Directive on the right of citizens and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States*, 2004/38/EC of 29 April 2004.
- Immigration Law Practitioners' Association and the Migration Policy Group, *The Amsterdam Proposal: Proposed directive on long-term residents*, Brussels, 2000.

1	SE	Zweden	76
2	BE	België	74
3	NO	Noorwegen	72
4	ES	Spanje	70
5=	UK	Verenigd Koninkrijk	67
	PT	Portugal	67
	PL	Polen	67
	IT	Italië	67
	DK	Denemarken	67
10	NL	Nederland	66
11=	MT	Malta	65
	FI	Finland	65
13=	SI	Slovenië	63
	CZ	Tsjechië	63
	EU-15		61
15	EE	Estland	61
16=	CA	Canada	60
	GR	Griekenland	60
	All 28		60
	EU-25		59
	EU-10		57
18	AT	Oostenrijk	55
19	DE	Duitsland	53
20=	CH	Zwitserland	51
	SK	Slowakije	51
	LV	Letland	51
23	HU	Hongarije	50
24=	LU	Luxemburg	48
	FR	Frankrijk	48
26=	CY	Cyprus	47
	LT	Litouwen	47
28	IE	Ierland	39

Resultaten voor de 28 landen

Politieke participatie

Waarnemingen

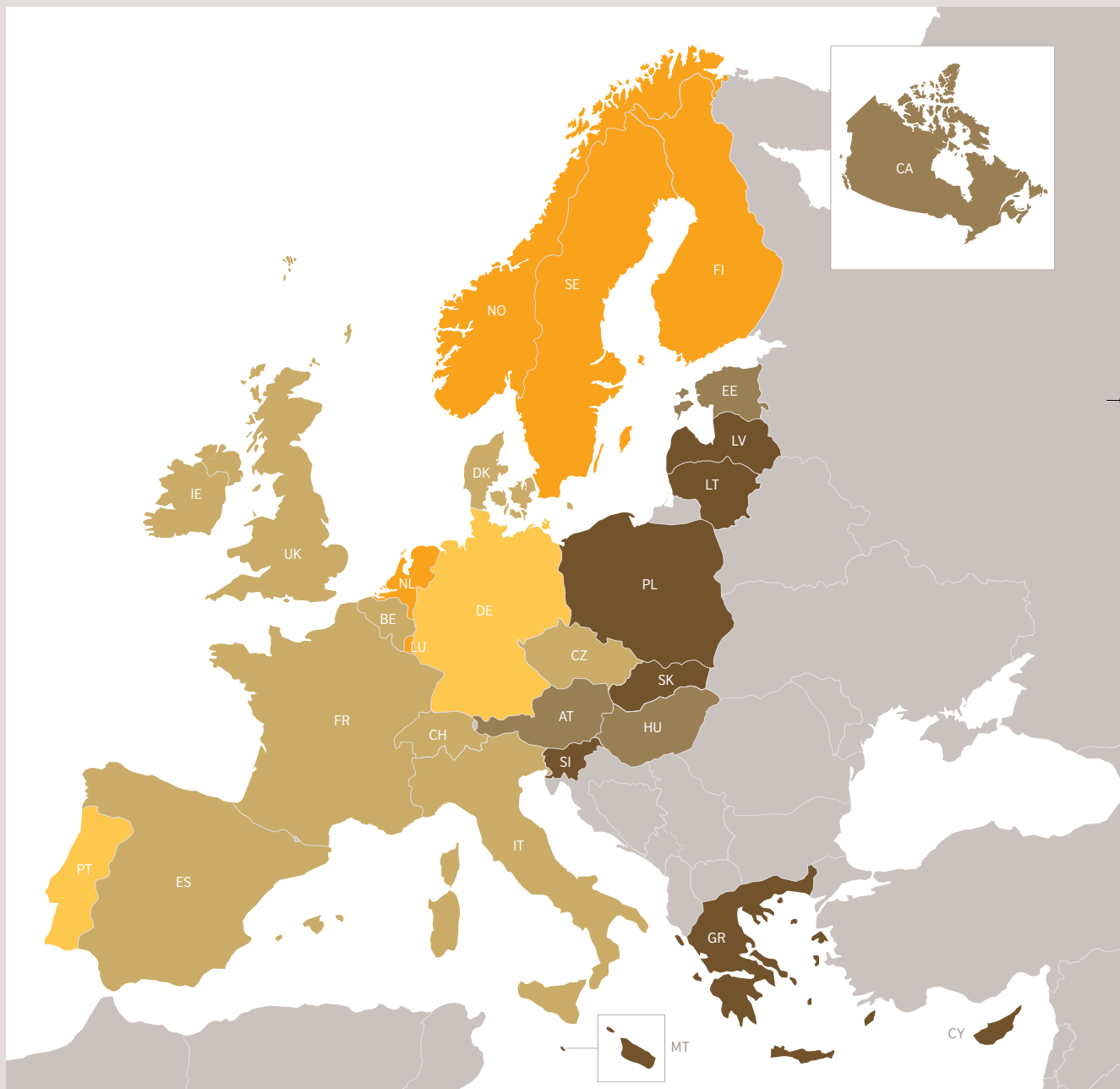
Het beleid voor wat betreft politieke participatie is in West-Europa gemiddeld redelijk gunstig, in Griekenland en Centraal en Oost-Europa ongunstig. De 28 MIPEX landen lopen sterk uit elkaar met betrekking tot het al of niet toekennen van kiesrecht aan niet-EU ingezetenen. Vijf landen behalen het niveau van best practice (de Scandinavische landen en Ierland), terwijl 11 anderen geen kiesrecht toekennen; slechts enkelen vallen daar tussenin. Hoewel volledige politieke vrijheden toegekend worden aan migranten in West-Europa, worden sommige van deze vrijheden ontzegd in Tsjechië, Estland, Letland, Litouwen, Slowakije en Slovenië. De hoogste scores met betrekking tot adviesorganen die overheden gevraagd en ongevraagd adviseren zijn te vinden in de Scandinavische landen, Luxemburg/Nederland, Spanje/Portugal en Ierland. In tien landen wordt zeer ongunstig beleid gesignaleerd met betrekking tot politieke participatie.

MIPEX normative framework

- Council of Europe, *Convention on the participation of foreigners in public life at local level*, Strasbourg, 1992.
- Gsir and Martiniello, *Local consultative bodies for foreign residents – a handbook*, Council of Europe, Strasbourg, 2004.

1	SE	Zweden	93
2	NO	Noorwegen	86
3	LU	Luxemburg	84
4	FI	Finland	81
5	NL	Nederland	80
6	PT	Portugal	79
7	DE	Duitsland	66
	EU-15		60
8	IE	Ierland	59
9	BE	België	57
10=	CH	Zwitserland	55
	IT	Italië	55
	DK	Denemarken	55
13	FR	Frankrijk	52
14	ES	Spanje	50
15	UK	Verenigd Koninkrijk	46
	All 28		46
	EU-25		43
16	CZ	Tsjechië	41
17	AT	Oostenrijk	34
18	CA	Canada	32
19	EE	Estland	30
20	HU	Hongarije	29
	EU-10		20
21	MT	Malta	19
22	CY	Cyprus	18
23	SI	Slovenië	15
24=	SK	Slowakije	14
	PL	Polen	14
	GR	Griekenland	14
27	LT	Litouwen	12
28	LV	Letland	11

- 0 zeer ongunstig
- 1-20 ongunstig
- 21-40 minder gunstig
- 41-59 'halverwege het niveau van best practice'
- 60-79 gunstig
- 80-99 zeer gunstig
- 100 'best practice'

Resultaten voor 28 landen

Toegang tot de nationaliteit

Waarnemingen

Het in aanmerking komen voor naturalisatie heeft het laagste gemiddelde en de laagste 'high score' van alle onderwerpen. De meeste landen bevorderen niet specifiek naturalisatie voor migranten van de eerste generatie. Migrantenkinderen die in Europa zijn geboren worden vaak geconfronteerd met lastige vereisten om de nationaliteit te verkrijgen van het betreffende land. De meeste regels met betrekking tot de bij naturalisatie af te leggen beloftes en de in dat kader te houden ceremonies omvatten geen vereisten die migranten kunnen uitsluiten van naturalisatie.

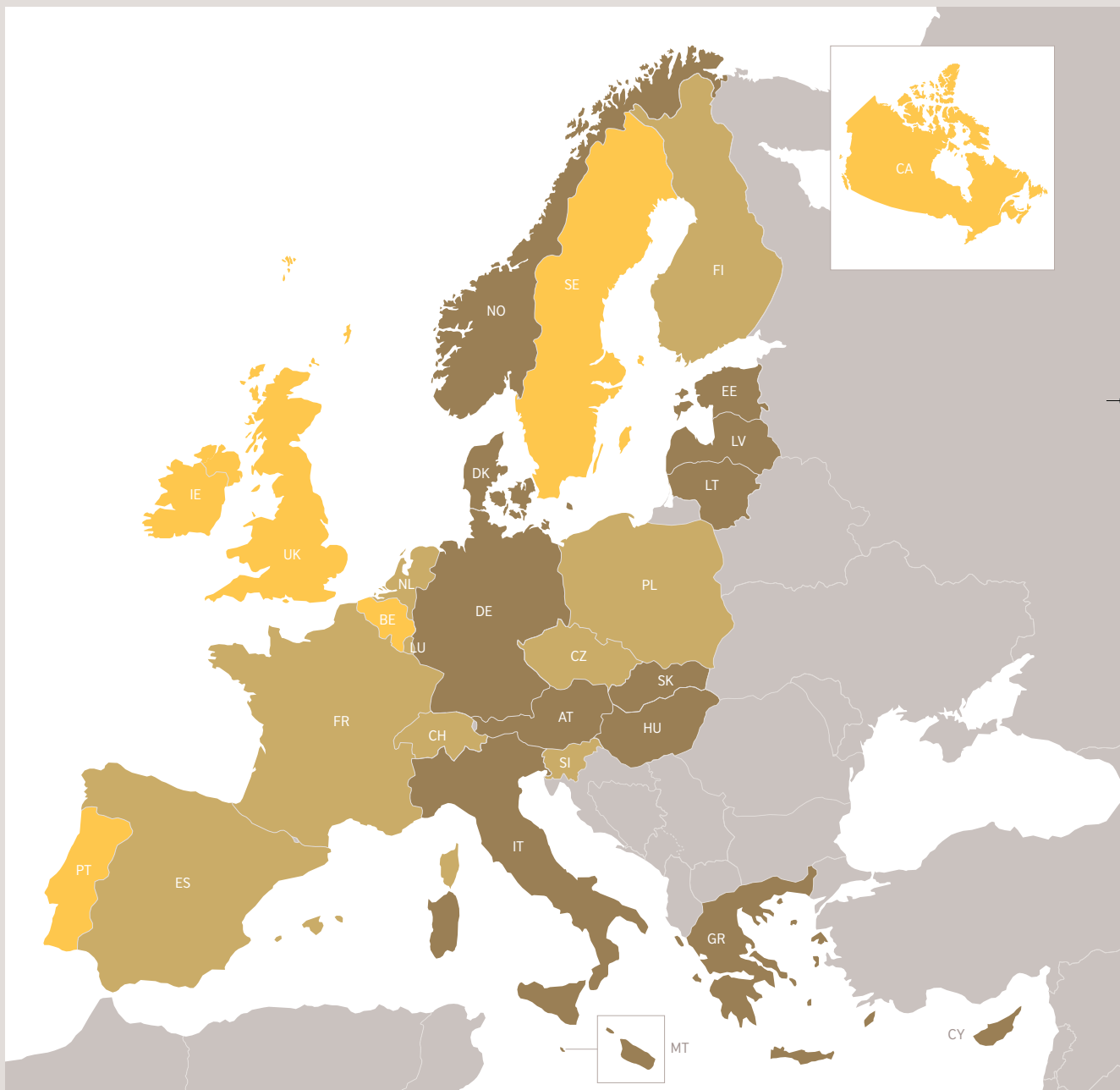
Naturalisatie kan vaak geweigerd of ingetrokken worden op basis van diverse redenen en zonder tijdslimiet. Slechts een beperkt aantal landen staat dubbele nationaliteit toe zonder dat daar voorwaarden aan verbonden zijn.

MIPEX normative framework

- Council of Europe, *European Convention on Nationality*, Strasbourg, 1997.
- Bauböck, Ersbøll, Groenendijk and Waldrauch, *The Acquisition and Loss of Nationality in 15 EU States*, Amsterdam, 2006.

1=	SE	Zweden	71
	BE	België	71
3	PT	Portugal	69
4	CA	Canada	67
5=	UK	Verenigd Koninkrijk	62
	IE	Ierland	62
7	FR	Frankrijk	54
8	NL	Nederland	51
9	CZ	Tsjechië	50
	EU-15		48
10=	PL	Polen	45
	LU	Luxemburg	45
	Alle 28		44
12=	FI	Finland	44
	CH	Zwitserland	44
	EU-25		43
14=	SI	Slovenië	41
	ES	Spanje	41
16	SK	Slowakije	40
17	NO	Noorwegen	39
18=	LT	Litouwen	38
	DE	Duitsland	38
	EU-10		37
20=	HU	Hongarije	36
	CY	Cyprus	36
22=	IT	Italië	33
	DK	Denemarken	33
24	MT	Malta	29
25	EE	Estland	26
26=	LV	Letland	25
	GR	Griekenland	25
28	AT	Oostenrijk	22

- 0 zeer ongunstig
- 1-20 ongunstig
- 21-40 minder gunstig
- 41-59 'halverwege het niveau van best practice'
- 60-79 gunstig
- 80-99 zeer gunstig
- 100 'best practice'

Resultaten voor 28 landen

Antidiscriminatie

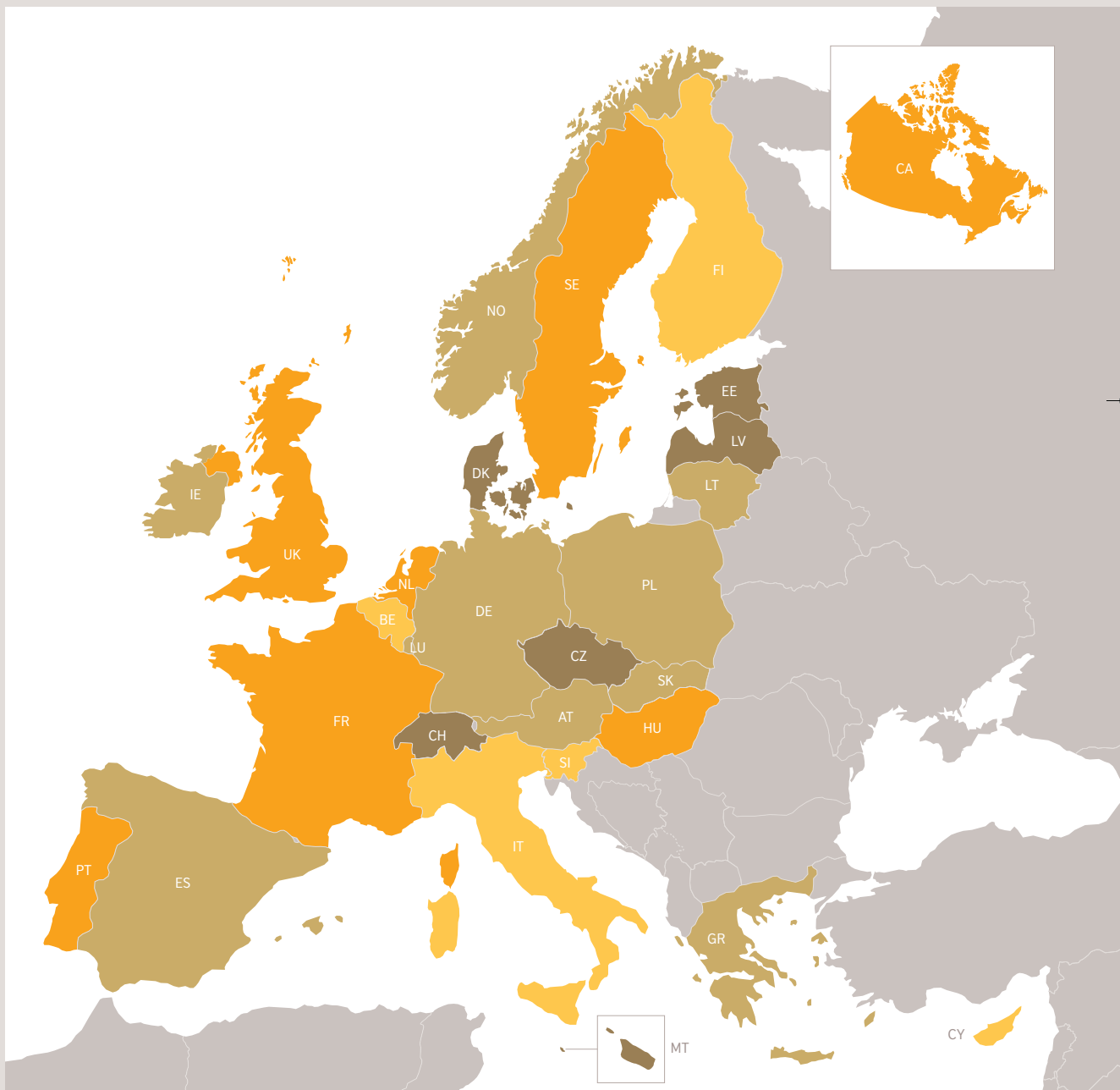
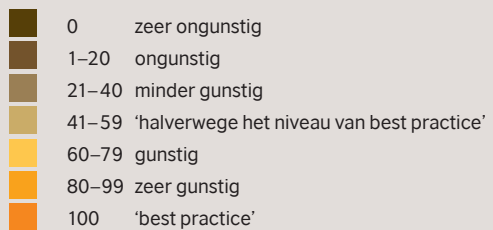
Waarnemingen

De wettelijke definities van discriminatie en de instanties waar men over discriminatie kan klagen zijn redelijk gunstig in de onderzochte landen. Verschillende actoren (bijvoorbeeld werkgevers of scholen) kunnen worden gestraft voor het discrimineren van migranten op basis van hun ras of etniciteit. Als Europa het niveau van best practice wil behalen, moet discriminatie op basis van godsdienst en nationaliteit volledig opgenomen worden in de regelgeving. NGO's kunnen in het algemeen geen zaak aankaarten zonder een specifiek slachtoffer. Slachtoffers worden gewoonlijk beschermd tegen victimisatie maar ze kunnen ontmoedigd raken door procedures die meer dan een jaar duren. Er bestaat tussen de onderzochte landen een groot verschil voor wat betreft de gebieden waarvoor discriminatie wettelijk verboden is (bijvoorbeeld ras, afkomst, geslacht) en voor gevoerd antidiscriminatiebeleid. De overheden van de onderzochte landen hebben vaak niet het streven naar gelijkheid in al hun handelen geïntegreerd.

MIPEX normative framework

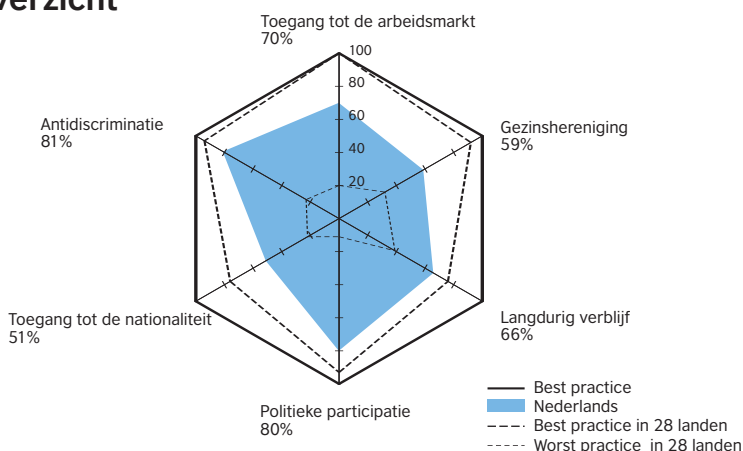
- *Directive implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of Racial or Ethnic origin, 2000/43 of 29 June 2000.*
- *Directive establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation, 2000/78 of 27 November 2000.*
- Starting Line Group, *Proposals for legislative measures to combat racism and to promote equal rights in the European Union*, Brussels, 1998.
- Bell, Chopin and Palmer, *Developing Anti-Discrimination Law in Europe: the 25 EU Member States compared*, European Commission, Brussels, 2006.

1	SE	Zweden	94
2	PT	Portugal	87
3=	HU	Hongarije	85
	CA	Canada	85
5=	UK	Verenigd Koninkrijk	81
	NL	Nederland	81
	FR	Frankrijk	81
8	SI	Slovenië	79
9=	FI	Finland	75
	BE	België	75
11	IT	Italië	69
	EU-15		66
12	CY	Cyprus	60
	Alle 28		59
	EU-25		58
13=	IE	Ierland	58
	GR	Griekenland	58
15	LU	Luxemburg	56
16	NO	Noorwegen	54
17=	ES	Spanje	50
	DE	Duitsland	50
	EU-10		48
19	LT	Litouwen	48
20	PL	Polen	46
21	SK	Slowakije	44
22	AT	Oostenrijk	42
23	MT	Malta	38
24=	CH	Zwitserland	33
	LV	Letland	33
	DK	Denemarken	33
27	CZ	Tsjechië	27
28	EE	Estland	23

Nederland

Overzicht

Nederland is historisch gezien een land van postkoloniale- en gastarbeiderimmigratie. De migratie is afgenomen in vergelijking met eind jaren tachtig, in het bijzonder voor wat betreft Turkse en Marokkaanse gezinsleden. Legaal verblijvende derdelanders (migranten van buiten de EU die niet over de Nederlandse nationaliteit beschikken, hierna 'migranten') hebben een driemaal hogere kans werkloos te zijn dan autochtone Nederlanders. Migrantenvrouwen hebben een opmerkelijk lagere arbeidsparticipatie dan Nederlandse vrouwen.

Nieuwe maatregelen beogen hooggeschoolde migranten aan te trekken en internationale studenten aan te moedigen te blijven en te werken. De christen-democratische/liberale coalitie heeft een reeks controversiële integratiemaatregelen genomen die veel verplichtingen voor migranten met zich meebrengen. De doelstellingen van de nieuwe christen-sociaaldemocratische coalitie omvatten economische participatie van migranten en een betere financiering van lokale antidiscriminatie bureaus.

Het Nederlandse integratiebeleid levert over het algemeen een goede MIPEX score op, dit ondanks enkele belangrijke, minder gunstige punten op bepaalde beleidsterreinen. Het arbeidsmarktbeleid is over het algemeen gunstig, ondanks minder gunstig beleid voor wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt. Het gezinsherenigings- en nationaliteitsbeleid scoort iets meer dan 'halverwege het niveau van best practice'. Met het beleid met betrekking tot politieke participatie en antidiscriminatie staat Nederland op de 5de plaats van de 28 MIPEX-landen. Dit creëert gunstige kansen voor integratie.

- 1 Eurostat (niet EU-27, 01.01.2006)
- 2 OECD, SOPEMI, 2007 (alle niet-ingezetenen en ingezetenen geboren in het buitenland)
- 3 Eurostat (niet EU-27, 01.01.2006)
- 4 Urban Audit (niet EU-15)
- 5 Eurostat 2005 (niet EU-25)
- 6 OECD, SOPEMI, 2007
- 7 OECD, SOPEMI, 2007
- 8 MPG, Migration News Sheet, April 2006 (hierin zijn ook de herhaalde aanvragen opgenomen)
- 9 OECD 2004 Education at a glance
- 10 European Labour Force Survey (2006q2)
- 11 European Labour Force Survey (2006q2)
- 12 Eurostat (inclusief EU burgers)
- 13 Eurostat (niet EU-25)

Voornaamste conclusies en opvallende bevindingen voor Nederland

Op het niveau 'best practice'

De rechten verbonden aan gezinshereniging
 De uitvoering van antidiscriminatiewetgeving
 De maatregelen ter bevordering van participatie op de arbeidsmarkt van migranten

Op het niveau 'gunstig'

Het in aanmerking komen voor een langdurig verblijfsrecht
 Het beleid voor politieke participatie, met name de implementatie van dat beleid

Migrantenprofiel voor Nederland

Aandeel legaal verblijvende derdelanders als deel van de bevolking (2006) ¹	2.8%
Aandeel geboren in het buitenland als deel van de bevolking (2004) ²	10.6%
Bevolking van legaal verblijvende derdelanders (2006) ³	457490
Steden met het grootste bevolkingsaandeel van legaal verblijvende derdelanders (2001) ⁴	Amsterdam (9%), Rotterdam (8%), Den Haag (8%)
Landen waar de meeste migranten vandaan komen (2005) ⁵	Turkije, Marokko, Verenigde Staten van Amerika
Immigratie van legaal verblijvende derdelanders (2004) ⁶	39821
Grootste categorie van lange-termijn migratie (2004) ⁷	Gezinshereniging (49,8%)
Geregistreerde asielzoekers (2006) ⁸	14465
Internationale studenten (2004) ⁹	10172
Werkgelegenheidscijfer voor legaal verblijvende derdelanders (2006) ¹⁰	74.5%
Vergeleken met Nederlanders	-28,4
Werkloosheidscijfer voor legaal verblijvende derdelanders (2006) ¹¹	12,2
Vergeleken met Nederlanders	+8,5
Aantal mensen die de Nederlandse nationaliteit hebben verkregen (2005) ¹²	28488
Landen van herkomst van de grootste groepen mensen die de Nederlandse nationaliteit hebben verkregen (2005) ¹³	Marokko, Turkije, Suriname

Tijdelijk integratiebeleid, belangrijke gebeurtenissen in Nederland

01/2006

Uit een TNS NIPO opiniepeiling blijkt dat gebruikers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst tevreden zijn met betrekking tot klantvriendelijkheid en kennis, maar minder met de verwerkingstijd en het gebrek aan informatie over de status van de aanvraag.

15/03/2006

'Inburgering in het buitenland' gaat van kracht, waarbij aanvragers van gezinshereniging het 'Basisexamen inburgering' in het land van herkomst moeten afleggen.

24/08/2006

Eerste wettelijk verplichte Naturalisatiedag gevierd.

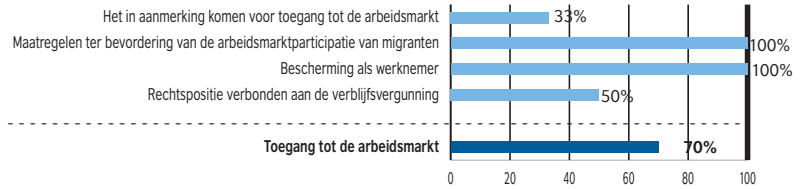
22/11/2006

Tijdens de Tweede Kamerverkiezingen brengt 70% van de allochtone kiezers zijn stem uit, een stijging vergeleken met de 58% tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in maart van dat jaar.

01/01/2007

Nieuwe Wet Inburgering gaat van kracht.

Toegang tot de arbeidsmarkt

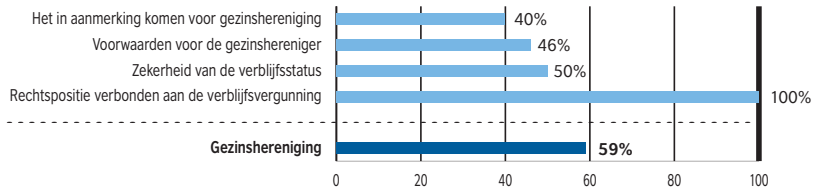

Zelfs nadat ze enkele jaren in Nederland hebben gewerkt komen migranten niet in aanmerking voor gelijke toegang tot de arbeidsmarkt als EU burgers. Soms moeten ze aan extra voorwaarden voldoen om een bedrijf op te richten. Als werknemers beschikken migranten over een sterke status (het ontslagrecht is bijvoorbeeld ook op hen van toepassing), die het niveau behaalt van 'best practice'. Maatregelen ter bevordering van de arbeidsparticipatie van migranten op het niveau van best practice (enkel behaald in Nederland en Zweden) zijn er bijvoorbeeld op gericht de werkloosheid van migranten te verlagen, hun kennis van het Nederlands te verbeteren, erkenning van hun vaardigheden en kwalificaties te verkrijgen en er voor te zorgen dat ze een gelijkwaardige toegang hebben tot beroepsopleidingen. De rechtspositie van buitenlandse werknemers bevindt zich echter slechts 'halverwege het niveau van best practice' en scoort het laagste van de 28 MIPEx landen. Zelfs na drie jaar gewerkt te hebben, worden migranten geconfronteerd met beperkingen van hun rechten om van beroep of werkgever te veranderen.

Minder belemmeringen voor toelating van migranten uit welvarende landen.

Alleen gezinsleden afkomstig uit ontwikkelingslanden – die over een mvv (machtiging tot voorlopig verblijf) dienen te beschikken – moeten voldoen aan de minder gunstige inburgeringsvoorwaarden met betrekking tot gezinshereniging. Deze voorwaarden gelden niet voor aanvragers van gezinshereniging uit Australië, Canada, de EER, Japan, Monaco, Nieuw-Zeeland, Zuid-Korea, Zwitserland, de Verenigde Staten van Amerika en het Vaticaan.

Gezinshereniging

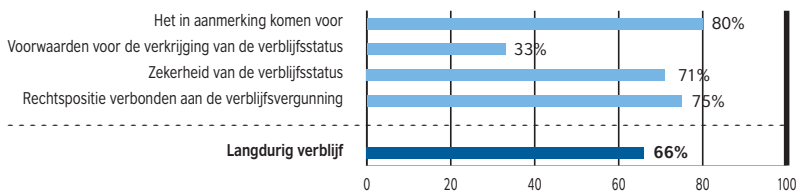

De voorwaarden voor gezinshereniging en zekerheid van verblijfsstatus scoren 'halverwege best practice' hoewel steeds minder mensen aan deze voorwaarden kunnen voldoen. Hoewel migranten hun gezin na een jaar kunnen laten overkomen, moeten gezinsleden aan talrijke voorwaarden voldoen voor ze naar Nederland kunnen verhuizen. Voorwaarden, zijn bijvoorbeeld een bewijs van voldoende inkomen en een inburgeringsexamen in het land van herkomst (zie kader). Herenigde families kunnen uitgewezen worden op basis van een aantal gronden, zonder dat rekening wordt gehouden met alle omstandigheden. Er bestaat echter wel de mogelijkheid van (hoger) beroep. Afhankelijk van de rechten van de referent kunnen herenigde familieleden na een periode van drie jaar een zelfstandige verblijfsvergunning krijgen. Ze hebben ook gelijke rechten als hun referent met betrekking tot onderwijs, werkgelegenheid, sociale zekerheid, gezondheidszorg en huisvesting.

Minder gunstige voorwaarden voor langdurig verblijf verplichten imams tot het volgen van lessen en het afleggen van inburgeringsexamens

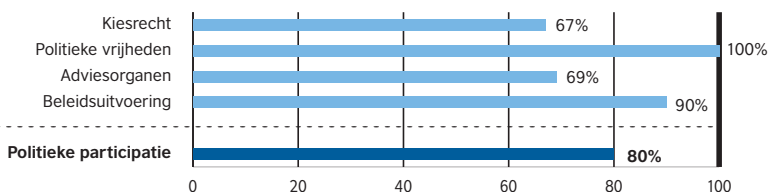
Vanaf 1 januari 2007 worden migranten geconfronteerd met minder gunstige voorwaarden voor langdurig verblijf. Onder de nieuwe Wet Inburgering moeten zij slagen voor een schriftelijk taal- en inburgeringsexamen op hoog niveau. Ze kunnen een studiegids van de overheid kopen of een vrijwillige inburgeringscursus volgen. Dit is verplicht voor geestelijke leiders zoals imams. Aanvragers die reeds in land van herkomst een inburgeringsexamen hebben afgelegd, moeten binnen een periode van drie en een half jaar na aankomst voor dit tweede examen slagen. Zij die dit nog niet gedaan hebben, zoals Oudkomers (vroegere migranten) en asielzoekers moeten binnen een periode van vijf jaar voor dit examen slagen. Nederland heeft geopteerd voor een afwijkingsclausule in de omzetting van de richtlijn voor langdurig verblijvende derdelanders waarbij een ziektekostenverzekering een voorwaarde wordt voor langdurig verblijf.

Langdurig verblijf

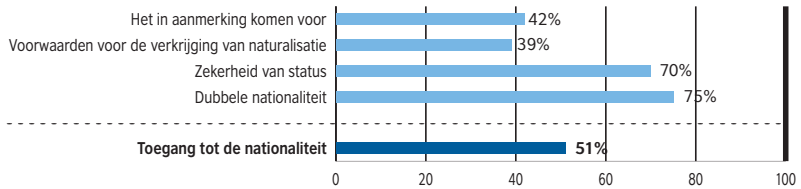
Migranten kunnen een aanvraag indienen voor een langdurige verblijfsvergunning na vijf jaar in Nederland te hebben gewoond, inclusief de tijd die ze er hebben doorgebracht tijdens hun studie of het wachten op de beslissing op hun asielaanvraag. Nederland staat op de tweede plaats na Italië met betrekking tot het in aanmerking komen voor, maar 23ste met betrekking tot de voorwaarden voor verkrijging van deze verblijfsstatus. Deze omvatten bewijs van voldoende inkomen en een inburgeringsexamen (zie kader) als onderdeel van een korte maar dure procedure. Langdurig verblijvende derdelanders kunnen rekenen op een redelijke verblijfszekerheid binnen de huidige wetgeving. Kinderen, zij die geboren of geworteld zijn in Nederland en personen die reeds meer dan 20 jaar in Nederland wonen, kunnen niet uitgewezen worden. De omzetting van de EU richtlijn voor langdurig verblijvende derdelanders heeft sinds 2004 de voorwaarden voor (zie kader) en zekerheid van de verblijfsstatus veranderd. Voor wat betreft zekerheid, wordt nu met meer elementen van het persoonlijke leven van de langdurig ingezetene derdelanders rekening gehouden, maar langdurig verblijvende derdelanders kunnen niet langer dan een jaar buiten de EU verblijven. Ze hebben gelijke rechten op werkgelegenheid, gezondheidszorg en huisvesting; ze kunnen vrij verhuizen en leven binnen de EU en kunnen na hun pensionering in Nederland blijven.

Politieke participatie

Het kiesrecht biedt migranten na vijf jaar ononderbroken rechtmatig verblijf de mogelijkheid te stemmen en zich kandidaat te stellen voor gemeenteraadsverkiezingen (niet voor provinciale verkiezingen). Net als 21 andere MIPEX-landen biedt Nederland migranten op het terrein van politieke vrijheden het recht verenigingen te vormen en zich aan te sluiten bij politieke partijen. Hoewel op nationaal niveau een structureel adviesorgaan bestaat waarvan de leden niet door de overheid worden geselecteerd, verloopt het advies op andere niveaus vrij ad hoc en is het onderhevig aan invloed van overheidswege. Immigrantenorganisaties die deelnemen in deze adviesorganen kunnen financiering of steun zonder bijkomende voorwaarden krijgen waarmee Nederland, naast Denemarken en Noorwegen, de derde plaats behaalt.

Toegang tot de nationaliteit

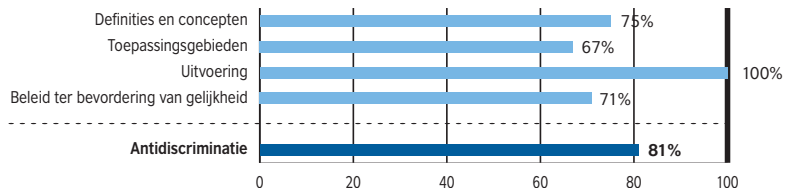

Echtgenoten van Nederlanders komen eerder in aanmerking voor de Nederlandse nationaliteit dan partners/samenwonenden en andere eerste generatie migranten. Om te kunnen naturaliseren moeten aanvragers voldoen aan dezelfde strenge integratievoorwaarden die worden gesteld aan aanvragers voor een permanente verblijfsvergunning. Er bestaat echter geen inkomensvereiste voor migranten die willen naturaliseren. Aanvragers kan de nationaliteit geweigerd worden indien ze de nieuwe verplichte Naturalisatieceremonie niet bijwonen. Deze werd voor het eerst gehouden op 24 augustus 2006. Genaturaliseerde Nederlandse burgers beschikken over de op twee na beste zekerheid van status van de 28 onderzochte landen, na Zweden en Tsjechië. Zij kunnen hun Nederlandse nationaliteit alleen verliezen indien deze op frauduleuze wijze bemachtigd werd. Men kan beroep aantekenen tegen een dergelijk vonnis. Nederland aanvaardt dubbele nationaliteit voor kinderen die in het land van hun buitenlandse ouders geboren zijn. Hoewel naturaliserende burgers algemeen hun oorspronkelijke nationaliteit moeten opzeggen, bestaan er diverse uitzonderingen.

Best practice voor de uitvoering van antidiscriminatie wetgeving

Slachtoffers van alle drie de gronden van discriminatie kunnen beroep instellen binnen het civiel en bestuursrecht, naast alternatieve geschilbeslechting. Bij deze geschillen is het bijzondere dat het omkeren van de bewijslast van toepassing is en discriminerende intenties worden gezien als een verzwarende omstandigheid. Wettelijke instanties met als taak de bevordering van gelijkheid kunnen slachtoffers op vele wijzen bijstaan. Verzoekers worden in vele aspecten van het leven tegen discriminatie beschermd. De gemiddelde duur van een zaak is minder dan zes maanden en de staat biedt slachtoffers met een laag inkomen toegang tot juridische bijstand en tolken. De rechtbanken beschikken over diverse sancties waarmee ze slachtoffers op gepaste wijze kunnen compenseren en de schuldige partij effectief kunnen straffen.

Antidiscriminatie

Nederlandse definities van discriminatie omvatten directe en indirecte discriminatie en openbare aanzetting tot geweld of haat op de drie gronden van ras/ethniciteit, religie en nationaliteit. Afgeleide discriminatie (bijvoorbeeld vanwege het gehuwd zijn met iemand met een bepaald ras/ethniciteit) is echter nog niet bevestigd in de jurisprudentie van de Commissie Gelijke Behandeling en de rechtbanken. Antidiscriminatie wetgeving is van toepassing op alle drie de gronden in werkgelegenheid, beroepsopleiding en toegang tot goederen en diensten. Met betrekking tot sociale voordelen, bescherming en veiligheid biedt de wetgeving geen bescherming aan slachtoffers van discriminatie op grond van godsdienst/geloof of nationaliteit. Nederland is het enige MIPPEX land dat 'het niveau van best practice' behaalt voor de wijze waarop het de antidiscriminatie wetgeving uitvoert (zie kader). Het gespecialiseerde landelijke anti-discriminatiebureau heeft haar bevoegdheden te danken aan het redelijk gunstige beleid ter bevordering van gelijkheid. De staat is echter niet verplicht een dialoog te voeren over antidiscriminatie noch het gelijkheidsbeleid als voorwaarde door te voeren in beleidsveranderingen.

Publieke opinie

Minder dan de helft van de ondervraagden is van mening dat Nederland meer zou moeten doen om discriminatie te bestrijden, een grote meerderheid meent dat etnische discriminatie redelijk wijdverspreid is en 76,7%, het hoogste percentage van de EU-27, meent dat de situatie tussen 2001 en 2006 achteruit gegaan is. Enkel in Nederland en drie andere EU-27 landen is een meerderheid op de hoogte van de wetgeving ter bestrijding van etnische discriminatie op de arbeidsmarkt.

Zo'n 71,9% van de ondervraagde Nederlanders denkt dat buitenlanders minder kans maken een baan te vinden, toegelaten te worden tot een opleiding of kans maken op een promotie. Zo'n 36% is van mening dat werkloze legaal verblijvende immigranten van buiten de EU uitgewezen zouden moeten worden. Nederlanders zijn echter fervente aanhangers van gelijke sociale rechten voor immigranten. Een grote minderheid ondersteunt hun recht op gezinshereniging en 39,7% is voorstander van een vereenvoudigde naturalisatieprocedure voor gezinsherenigers.

Bijlagen

Bijlage 1 experts

Nederland

Joëlle de Poorte, FORUM

Pieter Boeles en Gerrie Lodder,

Universiteit van Leiden

Rikki Holtmaat, Universiteit van Leiden

Bijlage 2 partners

Managing Partners

British Council

Migration Policy Group

Research Partners

The University of Sheffield

Université Libre de Bruxelles

Network Partners

CIDOB (Spanje)

NCCRI (Ierland)

Friedrich Ebert Stiftung (Duitsland)

DIHR (Denemarken)

Institute of Public Affairs (Polen)

Institut national d'études

démographiques (Frankrijk)

Associate partners

König-Baudouin-Stiftung (België)

Association for Canadian Studies

(Canada)

E2 think tank (Finland)

Synigoros (Griekenland)

HLHR (Griekenland)

Menedek (Hongarije)

Fondazione ISMU (Italië)

ASTI (Luxemburg)

FORUM (Nederland)

KIM Norway's Contact Committee for

Immigrants and the Authorities

(Noorwegen)

Calouste Gulbenkian Foundation

(Portugal)

CEIFO Centre for Research in

International Migration and Ethnic

Relations (Zweden)

Swiss Forum for Migration and

Population Studies (Zwitserland)

Commission for Racial Equality (VK)

Immigration Advisory Service (VK)

Dit project wordt mede gefinancierd door de Europese Gemeenschap via het INTI programma – voorbereidende acties voor de integratie van onderdanen van derde landen

Research Partners

Managing Partners

Strategic thinking on equality and mobility

Network Partners

NCCRI

DANISH INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS

INED
Institut national d'études démographiques

INSTYTUT SPRAW PUBLICZNYCH
THE INSTITUTE OF PUBLIC AFFAIRS

Associate Partners

Immigration Advisory Service

Community Legal Advice and Representation for Immigrants and Asylum Seekers

De eerste maal gepubliceerd in
Brussel door British Council,
Migration Policy Group,
september 2007

De eerste uitgave van de Migrant
Integration Policy Index werd
gepubliceerd in 2005 als de
European Civic Citizenship and
Inclusion Index door de British
Council, Migration Policy Group
and Foreign Policy Centre

Copyright © 2007 Migrant
Integration Policy Index.
British Council and Migration
Policy Group

Geen enkel onderdeel van deze
publicatie mag gereproduceerd
of geciteerd worden onder welke
vorm of door welk middel dan ook
zonder verwijzing naar de titel en
auteurs. Dit werk is geregistreerd
bij de UK copyright dienst

Dit is een beknopte versie van de
Migrant Integration Policy Index.
U kunt de volledige publicatie
downloaden via
www.integrationindex.eu

Contact met
info@migpolgroup.com

De verantwoordelijkheid voor de
ideeën of opinies geuit in deze
publicatie ligt bij de auteurs van
het project. De commissie is niet
verantwoordelijk voor deze
ideeën of opinies noch voor het
gebruik dat daarvan wordt
gemaakt.